

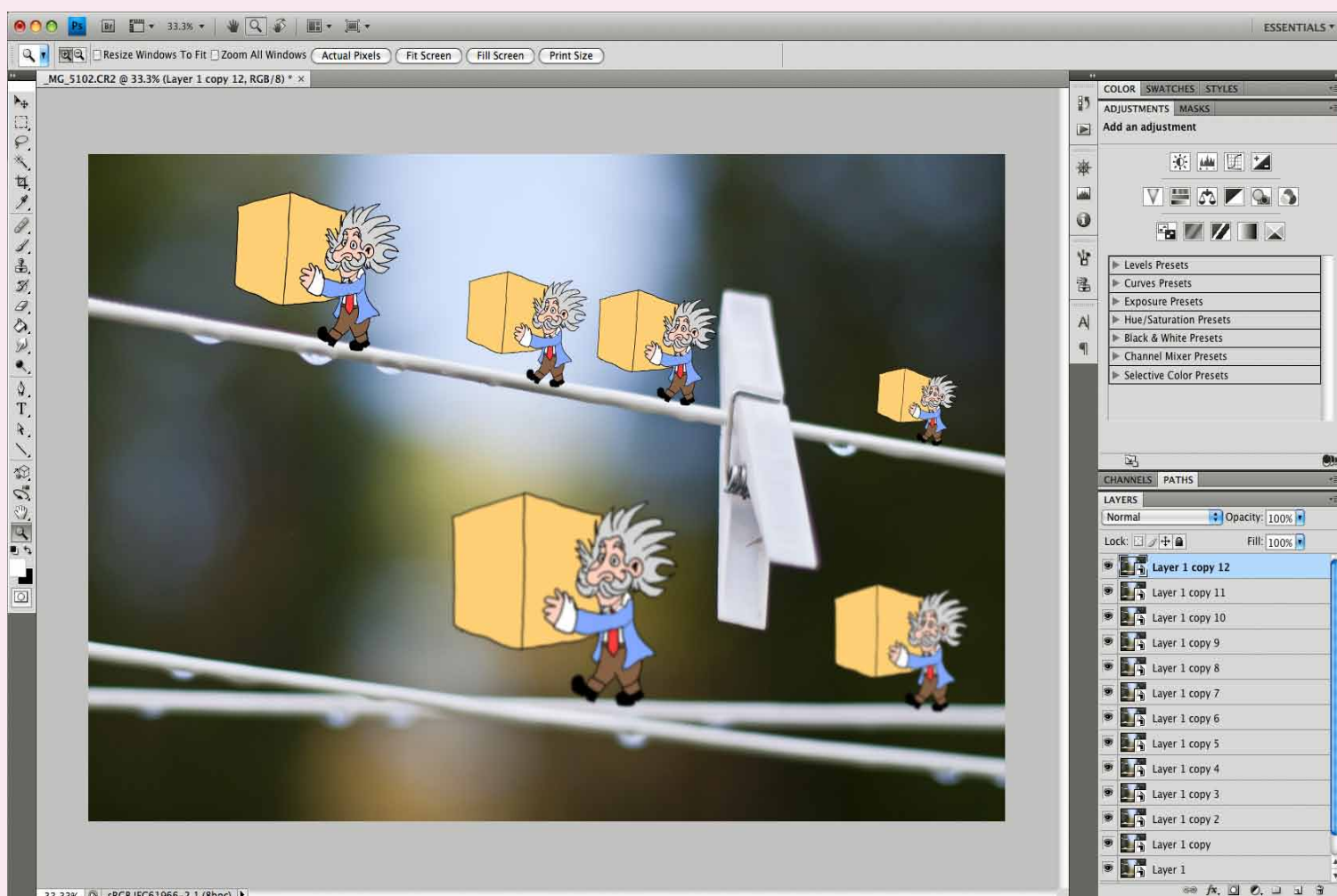
Photoshop: Smarta objekt

Bildbehandla smartare

Med smarta objekt kan du förstora och förminska saker i Photoshop utan att förlora kvalitet. Du kan alltså jobba mindre destruktivt med dina objekt. Så här fungerar det.

text _____ **Anders Jensen**

foto _____ **Sanna Lund, Anders Jensen, istockphoto**

Smarta objekt. Så hette en av de stora nyheterna när Photoshop CS2 släpptes för snart fem år sedan. Och i versionen därpå kom det som kallas »smarta filter«. Smart så det förslår alltså, i alla fall enligt Adobe.

Men än i dag är det många som inte har hoppat på smart-tåget. För vissa är det ett medvetet beslut, för andra är smarta objekt fortfarande en gåta. Hur fungerar de egentligen? Hur passar de in i arbetsflödet? Vilka problem löser de? Och är de verkligen så smarta? Det är bland annat de frågorna den här artikeln kommer att besvara. _____ ➤

GRUNDERNA

Det finns mycket att säga om smarta objekt och en helt teoretisk genomgång blir snabbt abstrakt och svårgreppbar. Därför har jag i den här artikeln valt att fokusera på olika tillämpningar så du får en klarare uppfattning om hur saker och ting hänger ihop. Men innan vi kastar oss över de praktiska fallen behöver du lite grundläggande kunskap om smarta objekt.

Så fungerar det

Ett smart objekt fungerar som en extrafil som är inbäddad i ditt vanliga Photoshop-dokument. Objektet sparas alltså aldrig separat på din hårddisk utan hänger alltid med.

Så smart är det

Den största vinsten är att smarta objekt ger dig möjlighet att arbeta mer odestruktivt. Alla pixlar är skyddade tills du öppnar objektet.

Smarta objekt tillåter dig bland annat att förstora och förminska flera gånger utan att förlora kvalitet, applicera filter utan att påverka pixlarna direkt och justera Camera Raw-inställningar i efterhand.

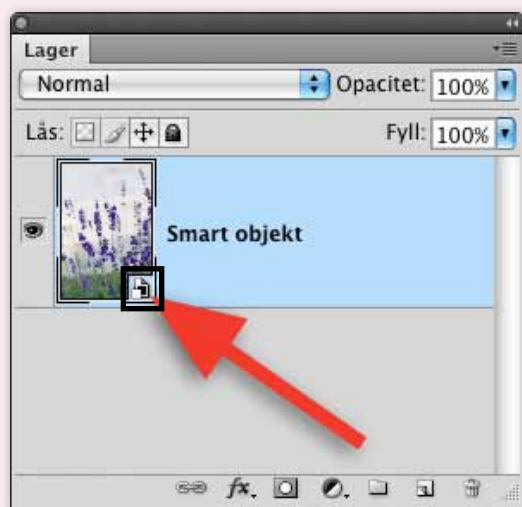
Så skapar du

Nästan vad som helst i Photoshop kan förvandlas till ett smart objekt – exempelvis ett enskilt eller en grupp lager, en Camera Raw-redigering eller filer från andra Adobe-program.

Det finns i huvudsak tre sätt att skapa ett smart objekt: Konvertera i lagerpanelen, montera via arkivmenyn och öppna som objekt från Camera Raw. Du kommer att få se exempel på alla dessa tre varianter i tillämpningarna.

Så identifierar du

Ett smart objekt ser ut som ett vanligt lager i lagerpanelen, men har en liten symbol i höger nederkant. Symbolen föreställer en liten ruta över ett dokument och skvallrar om att det smarta objektet alltså är en självständig, men inbäddad fil.

Så redigerar du

När du vill redigera ett smart objekt på något vis dubbelklickar du bara på objektet i lagerpanelen.

Den separata, inbäddade filen öppnas och du kan göra dina justeringar. När du är klar sparar du med **Spara** (*save*) och stänger filen.

När du har sparat kommer det smarta objektet att uppdateras, men du har fortfarande inte sparat någonting på hårddisken. Du bör alltså inte använda dig av **Spara som** (*save as*).

Så konverterar du tillbaka

Det finns tillfällen då du vill sluta att arbeta med smarta objekt och förvandla dem till vanliga pixellager igen. Det gör du enklast genom att högerklicka på det smarta objektet i lagerpanelen och välja **Rastrera lager** (*rasterize layer*).

Observera att du alltid måste högerklicka på lagernamnet, inte tumnageln för att få upp rätt meny!

Praktiska exempel

Nog med det teoretiska. I ett antal scenarion ska jag nu visa dig hur smarta objekt kan göra din bildbehandling smartare, enklare och mer flexibel. Du kommer att lära dig fler saker om smarta objekt i På djupet-rutorna som finns i anslutning till de olika exemplen.

SCENARIO 1

I det här fallet vill jag skapa en plansch som jag planerar att skriva ut. Jag har gjort mina råjusteringar och öppnat bilden i Photoshop som vanligt. Därefter har jag tagit bort lite damm och lagt till flera justeringslager för att bearbeta bilden ytterligare. >

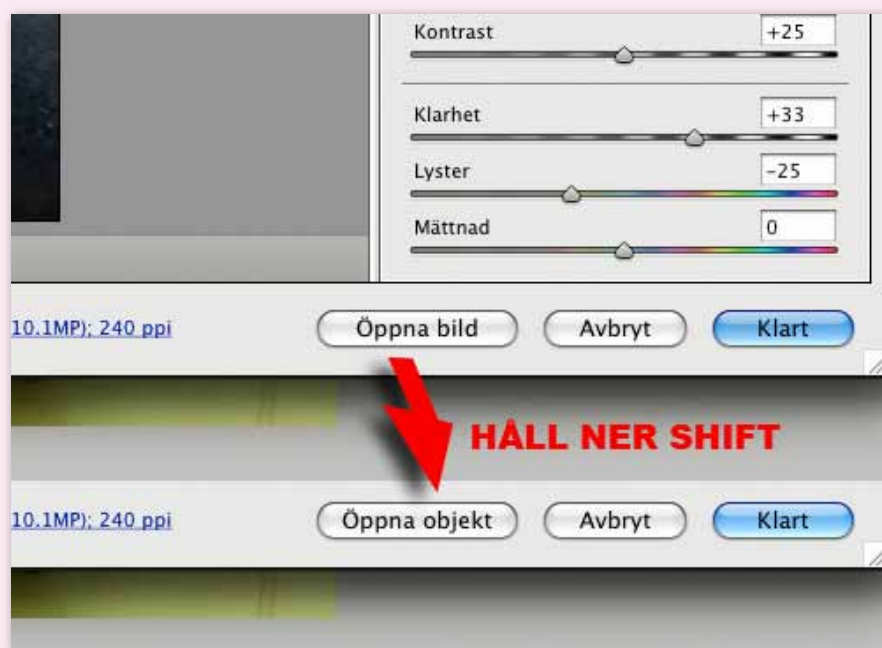

I det läget inser jag att jag nog tog i lite för mycket i Camera Raw. Jag hade velat ha lite mer detaljer i skuggpartierna och skulle inte dragit så hårt i reglaget för **Svärta** (blacks). Jag försöker åtgärda det med ett justeringslager i Photoshop, men resultatet blir inte bra så jag väljer till slut att börja om från början.

När jag gör en slutkoll av min plansch upptäcker jag en annan miss. Jag har krämat på alldeles för mycket brusreducering i Camera Raw. Konstiga artefakter syns tydligt när jag zoomar in. Efter några svordomar gör jag en ny råjustering och klistrar efter lite om och men in den nya versionen i min layout.

Så här skulle jag ha gjort

När jag är klar med min inledande råjustering håller jag ner **Shift** på tangentbordet. På så vis ändras knappen **Öppna Bild** (open image) till **Öppna Objekt** (open object) och när jag klickar öppnas min bild i Photoshop som ett smart objekt.

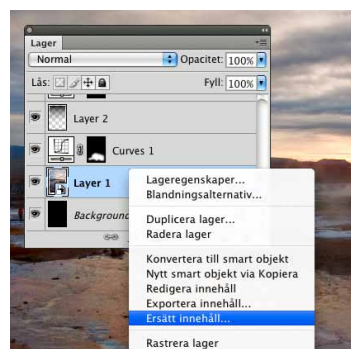
Så fort jag upptäcker en miss behöver jag bara dubbelklicka på lagret för att komma tillbaka till Camera Raw och alla mina inställningar. Jag rättar felen och klickar **OK** för att återvända till Photoshop. Allting uppdateras omedelbart och jag behöver aldrig börja om eller klippa och klistra.

På djupet

När du återgår till Camera Raw och ändrar dina inställningar jobbar du automatiskt med det inbäddade smarta objektet. Om du trycker **OK** kommer alltså ingenting att hända med din råfil på hårddisken. Den behåller de inställningar du gjorde i det första läget.

Det finns en liten specialare att ta till om du har öppnat en Camera Raw-bild som vanligt och senare kommer på att du hellre hade velat ha den som ett smart objekt.

Först konverterar du bilden till ett smart objekt genom att högerklicka i lagerpanelen och välja **Konvertera till smart objekt** (convert to smart object). Det räcker förstas inte eftersom Photoshop inte har något minne av att bilden kom från Camera Raw. Därför måste du högerklicka ytterligare en gång och välja **Ersätt innehåll** (replace contents). Leta sedan upp din råfil på hårddisken och klicka **OK** för att ersätta.

SCENARIO 2

Den här gången vill jag göra ett kreativt kollage utifrån en enda bild. Jag börjar med att kopiera bildlagret sex gånger och använder lagermasker för att visa olika bitar av bilden. Därefter möblerar jag om delarna för att få ett mer spännande kollage. Jag passar dessutom på att ändra storlek på vissa av bitarna för att få lite bättre balans.

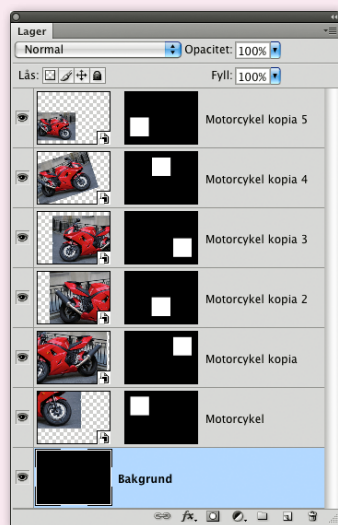

Precis när jag är klar med allting kommer jag på att jag skulle vilja testa samma koncept på andra bilder, men tanken på att göra om allting flera gånger får mig att strunta i det.

Så här skulle jag ha gjort

Så fort jag har öppnat min grundbild i Photoshop högerklickar jag på lagret (lagernamnet, inte tumnageln!) och väljer **Konvertera till smart objekt** (convert to smart object). Därefter jobbar jag vidare som vanligt – kopierar lagret sex gånger, ställer in position och storlek samt fixar lagermasker.

Om jag sedan vill byta motiv kan jag bara dubbelklicka på ett av lagren och klistra in en ny bild

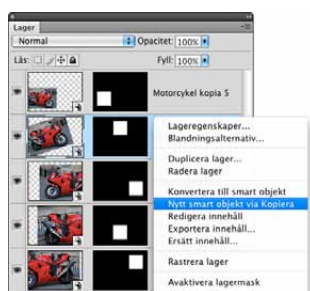
i det smarta objekt-dokument som dyker upp. När jag sparar det tillfälliga dokumentet och återgår till kollaget uppdateras alla sex lagerkopior på en gång! Därefter behöver jag troligen bara finjustera position och storlek en aning.

På djupet

När du gör en kopia av ett smart objekt genom att högerklicka på lagret och välja **Duplicate Layer** (duplicera lager) eller genom att trycka **Ctrl + J** kommer alla kopior att peka till samma inbäddade fil. Så när du gör förändringar i det smarta objektet kommer alla kopior att uppdateras.

Om du inte vill att alla kopior ska vara sammankopplade kan du skapa ett nytt smart objekt genom att högerklicka på lagret och istället välja **Nytt smart objekt via Kopiera** (new smart object via copy).

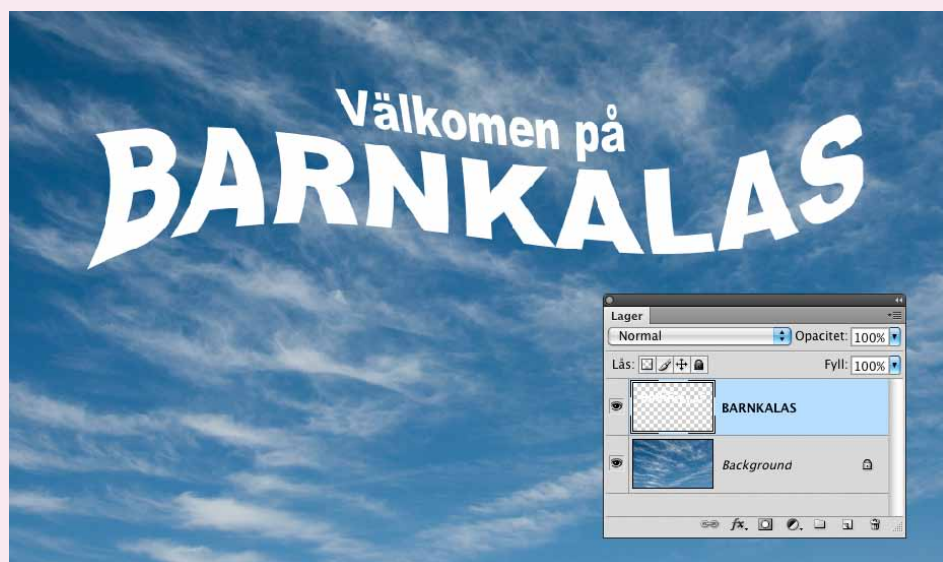

Att du måste finjustera placering och storlek är inga problem, trots att du kanske har lärt dig att man inte ska förstora bilder direkt i Photoshop. Men eftersom det är ett smart objekt du arbetar med kan du utan vidare förstora tillbaka en av delarna i kollaget till originalstorlek utan att kvaliteten påverkas. Mer om det senare.

SCENARIO 3

Här har jag börjat designa ett inbjudningskort till ett barnkalas. Men genast stöter jag på problem. Eftersom text i Photoshop är vektorbaserat kan jag inte komma åt de verktyg som krävs för att få texten att böja sig som jag vill över himlen.

Lösningen blir att göra om texten till vanliga pixlar genom att högerklicka på lagret och välja **Rastrera lager** (rasterize layer). Därefter kan jag använda **Redigera > Omforma > Tjänj** (edit > transform > warp) och forma texten som jag vill.

Då upptäcker jag jättemissan. Jag har glömt en bokstav i välkommen och måste ändra. Dessutom tror jag att jag vill testa ett annat typsnitt. Men eftersom jag har rastererat bokstäverna kan jag inte använda textverktyget för att ändra någonting. Jag tvingas göra om texten, inklusive min krångliga formförändring.

Så här skulle jag ha gjort

Så fort jag har skrivit texten högerklickar jag på lagret och konverterar det till ett smart objekt. På så sätt kommer jag åt vissa verktyg som tidigare var otillgängliga.

VISSA VERKTYG ÄR INTE TILLGÄNGLIGA TILLSAMMANS MED SMARTA OBJEKT. ATT KLONA ELLER MÅLA MED PENSELN ÄR TILL EXEMPEL INTE MÖJLIGT UTAN ATT FÖRST ÖPPNA UPP DET SMARTA OBJEKTET. ANVÄNDER DU DEN TYPEN AV VERKTYG OFTA KAN DET SNABBT BLI ETT IRRITATIONSMOMENT.

Jag utför min formförändring med **tänj** (*warp*) och skulle jag senare upptäcka att jag behöver ändra texten dubbelklickar jag bara på textlagret för att öppna det smarta objektet. Här är bokstäverna fortfarande i vektorform och jag kan använda textverktyget som vanligt.

På djupet

Om du behöver utföra en formförändring i två steg kan du till och med konvertera det smarta objektet till ytterligare ett smart objekt! På så sätt får du så att säga ett smart objekt i två generationer.

Dubbelklickar du på det nya smarta objektet öppnas den inbäddade filen som i sin tur innehåller ett smart objekt. Du måste alltså dubbelklicka en gång till för att komma ända tillbaka till studiet då texten är i vektorform.

Att stapla smarta objekt på varandra på det här viset kan vara användbart i många sammanhang. Men det kan förstås snabbt bli lite rörigt i skallen.

SCENARIO 4

Jag arbetar med ett montage och har lagt en hel del tid på att skapa gubben och bygga om cykeln i ett separat dokument. När jag väl är klar klistrar jag in min extremsportspensionär i ett annat dokument som innehåller bakgrunden. Eftersom källbilderna för gubben och cykeln hade mycket högre upplösning än bakgrunden måste jag förminska allting för att det ska passa in i miljön med skateboardramperna.

Jag arbetar vidare med lite småfix här och där. Gubben får knäskydd och en hatt som flyger. Jag sätter också dit en mås för att få lite samspel i bilden och står ut med att bildens rörelseoskärpa inte blir helt realistisk eftersom jag vill åt lite mer fart och fläkt.

När jag betraktar den färdiga bilden känner jag dock att gubben och cykeln absolut borde uppta mer bildyta. Jag förminskade allting för mycket när jag klistrade in helt enkelt.

Problemet är att jag inte bara kan förstora objekten igen eftersom det tvingar Photoshop att interpolera fram nya pixlar och behöver jag förstora rejält kommer kvaliteten att bli riktigt usel.

Jag har visserligen sparat dokumentet där jag gjorde gubben, men där var inte knäskydd och hatt med så jag tvingas ändå göra om en hel del. Svordomar igen.

Så här skulle jag ha gjort

När jag väl har gjort färdigt gubben och cykeln sparar jag det dokumentet på min hårddisk. Men för att kombinera dem med bakgrunden undviker jag att kopiera och klistra in. Istället går jag till bakgrundsdokumentet och väljer **Arkiv > Montera** (*file > place*). Jag letar upp filen och den klistras då in som ett smart objekt.

Nu behöver jag inte oroa mig ett dugg för att förminska för mycket. Inga pixlar förstörs så länge det är ett smart objekt. Jag kan när som helst förstora objektet tillbaka till ursprungsstorlek utan kvalitetsförlust.

När jag arbetar vidare med gubben, till exempel för att lägga till knäskydden, dubbelklickar jag bara på det smarta objektet och utför alla justeringar i den inbäddade filen.

Bilden visar hur kvaliteten påverkas när bilden först förminskas och sedan förstoras igen. Till vänster ser du resultatet för ett vanligt pixellager, till höger för ett smart objekt.

På djupet

I det här exemplet monterade jag in en annan Photoshopfil, men det går också bra med flera andra filformat, bland annat pdf och Illustrator-filer. På så sätt kan du alltså exempelvis klistra in en logotype som du har skapat i Illustrator och slippa oroa dig för att kvaliteten ska försämrans när du ändrar storlek. Dubbelklickar du på det smarta objektet hamnar du i Illustrator där du kan göra eventuella justeringar. Därefter sparar du bara som vanligt.

Även om du på det här viset monterar in en fil som finns på din hårddisk kommer själva filen inte att påverkas när du trycker spara i Photoshop, Illustrator eller var du nu håller till. Det är bara det inbäddade smarta objektet som uppdateras med förändringarna. På samma sätt kan du jobba hur mycket du vill med originalfilen på hårddisken utan att den inbäddade kopian påverkas.

För fullständighetens skull kanske det bör påpekas att en storleksförändring på ett objekt alltid innebär en viss kvalitetsförlust. Fördelen med smarta objekt är att kvaliteten inte fortsätter att försämrans när du gör upprepade storleksförändringar.

>

SCENARIO 5

Här har jag testat att skapa en grynig effekt med hjälp av ett antal filter. Jag har också lagt på en vinjettering med hjälp av **Filter > Förvrängning > Linskorrigering** (filter > distort > lens correction).

När jag skriver ut bilden inser jag att vinjetteringen inte är särskilt vacker och grynigheten väl tilltagen. Tyvärr saknar jag möjligheten att ändra några inställningar i efterhand eftersom alla filter har applicerats direkt på bildens pixlar. Allt jag kan göra är att ångra och börja om från början.

ligheten att ångra inställningarna senare.

För varje smart filter kan du också ställa in blandningsläge och opacitet. Dubbelklicka bara på den lilla reglagesymbolen längst till höger i lagerpanelen. Möjligheten att när som helst kunna tona ned en filtereffekt genom att sänka opaciteten är också en av de stora styrkorna hos smarta filter.

MEN NACKDELARNA DÅ?

Hittills har du sett hur smarta objekt gör din bildbehandling mer flexibel och ser till att du inte går i vissa fällor. Så varför använder inte alla som känner till det här alltid smarta objekt? Ja, det finns förstås ett par nackdelar.

Dels ökar naturligtvis din filstorlek eftersom du bäddar in filer, ibland hela dokument som kan vara hur komplexa som helst. Dessutom kan du uppleva att du tappat överblicken en aning. Eftersom du lämnar ditt huvuddokument varje gång du ska redigera ett smart objekt blir det svårare att bedöma hur redigeringen fungerar i helheten.

Vissa verktyg är inte tillgängliga tillsammans med smarta objekt. Att kлона eller måla med penseln är till exempel inte möjligt utan att först öppna upp det smarta objektet. Använder du den typen av verktyg ofta kan det snabbt bli ett irritationsmoment.

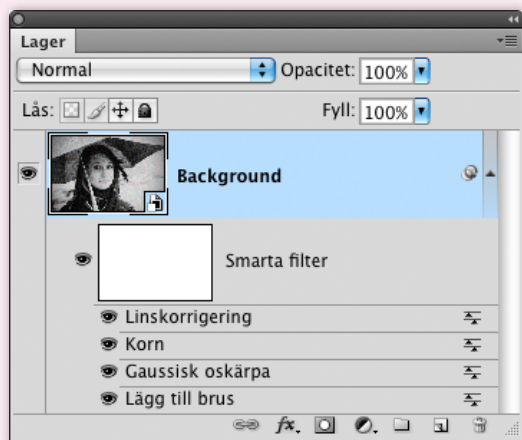
Tiden är en annan faktor. Smarta objekt må vara mer odestruktivt, men det slöar förstås ned arbetstempot en aning, särskilt om du är ovan.

Men det sagt vill jag ändå rekommendera att du använder smarta objekt oftare än du förmodligen gör i dag. Som du har sett i den här artikeln är de ofta räddningen när du råkar bildbehandla in dig i ett hörn. Lycka till!

Så här skulle jag ha gjort

Innan jag börjar använda några filter konverterar jag originalbilden till ett smart objekt. När jag sedan lägger på ett filter kommer det inte längre att appliceras direkt på bilden. I stället hamnar varje filter som ett eget litet lager, ett så kallat smart filter (CS3 och senare).

Nu har jag möjligheten att långt senare gå in och ändra mina filterinställningar. Allt jag behöver göra är att dubbelklicka på den aktuella filterrubriken i lagerpanelen. Filtern har också automatiskt en gemensam lagermask där jag kan begränsa effekten om jag så önskar.

På djupet

Smarta filter är ett fantastiskt tillskott i Photoshop. De gör att du verkligen kan jobba odestruktivt och exempelvis skärpa en bild utan att du ger upp möj-